

Foto Sherpa

Korak iz nočne more k spravi

1.6. 2005

Celje – Na včerajšnji dan je pred 60 leti iz Vetrinja proti smrti v Sloveniji odpeljal zadnji transport ... Dr. Spomenka Hribar je sinoči odprla razstavo dr. Mitje Ferenc in sodelavcev *Prikrito in očem zakrito – prikrita grobišča 60 let po koncu druge svetovne vojne*. Ta odgrinja nove tančice nad obdobjem, ki je vir osebnih in nacionalnih travm, prej političnega molka, potlej igrice s čustvi Slovencev. »Tisto, česar doslej ni zmogla država,« je dejala Hribarjeva, »je opravila skupina študentov s svojim profesorjem. To je bilo delo na etični pogon. Država razen prejšnje ministric Andreje Rihter zanj ni imela posluha in ga niti sedaj nima.« Na razstavi so izsledki projekta, za katerega od konca lanskega leta ni več proračunskega denarja; prikazuje grobišča, ostanke in osebne predmete ter prvič nekatere dokumente takratnih oblasti o zunajsodno pomorjenih. Je, kot je dejala Hribarjeva, obveza, da vzamemo na svoja pleča polpreteklo zgodovino brez sovraštva in z veliko strpnosti, naj v nas zbudi sočutje in ustvari možnost sprave in katarze. Ferenc pa je med drugim dejal, da se kot zgodovinar zaveda, da z razstavo ni mogoče spremeniti družbene zavesti, pa vendar si želi, da bi zmogli mrtve dostojno pokopati: »Ne vem, ali bo to zmogla moja generacija, vsaj ne, če bo vse potekalo z ležernostjo, kakršna velja. Brez tega bi bilo moje delo zaman. Pa tudi ostati ne more tako, kakor je ...« Državnega vrha na odprtju razstave ni bilo. Prišli so prejšnji predsednik Milan Kučan, avstrijski veleposlanik Valentin Inzko, svetovalec predsednika republike Iztok Simoniti, nekateri poslanci, sorodniki žrtev pa tudi borci. Nekaj vzpodbudnega je bilo sinoči na otožnem dogodku v predverju Muzeja novejšje zgodovine Celje. **P. B.**